

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-01-22

Vår referens

Louise Ehrenberg
Utvecklingssamordnare
louise.ehrenberg@malmo.se

Uppdrag budget 2024 - i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv STK-2024-181

Sammanfattning

I Malmö stads budget 2024 fick fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden i uppdrag att, i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv.

Nämnderna har gemensamt tagit fram en rapport där befintlig samverkan kartlagts, och grundskoleförvaltningens centrala elevråd intervjuats kring elevernas kultur- och fritidsaktiviteter. Vidare har kontakt tagits med tre föreningar för att lyssna in deras perspektiv på vad de anser behöver göras i samverkan för att fler barn ska få en aktiv fritid. Rapporten innehåller förslag på fortsatt arbete.

Rapporten har under hösten 2025 varit på remiss även hos funktionsstödsnämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen från grundskolenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden av uppdrag budget 2024 i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv.
2. Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder fortsätta arbetet med att fler barn och unga ska ha ett aktivt fritidsliv i enlighet med vad som anförs i ärendet.

Beslutsunderlag

- Budgetuppdrag 2024 - Information till förvaltningar och bolag

- Kulturnämnden beslut 250325 § 38
- Återrapportering av budgetuppdrag 2024 - samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv (kulturnämnden)
- Fritidsnämnden beslut 250326 § 46
- Grundskolenämnden beslut 250326 § 40 Särskilt yttrande (M)
- Återrapportering budgetuppdrag 2024 - samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv (grundskolenämnden)
- Kommunledningens förslag till beslut
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250825 Uppdrag budget 2024 - i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv
- Ärendet utgår KSAU 250825 § 398 Uppdrag budget 2024 - i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv
- Funktionsstödsnämnden beslut 251117 § 110
- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 251128 § 175 Särskilt yttrande (M)
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Tjänsteskrivelse KSAU 260126 Uppdrag budget 2024 - i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-08-25

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-01-26

Kommunstyrelsen 2026-02-04

Beslutet skickas till

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Kulturnämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

I Malmö stads budget 2024 fick grundskolenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden i uppdrag att, i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv. De berörda förvaltningarna har tagit fram en rapport "Samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv" som skickades till respektive nämnd för godkännande i början av 2025.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 25 augusti 2025 att, utan eget ställningstagande, skicka utredningsunderlaget på remiss till funktionsstödsnämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att besvara senast 5 december 2025.

Gemensam rapport från fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden om samverkan och föreningslivets perspektiv

Som en del i arbetet har befintlig samverkan mellan de initialt utsedda nämnderna; grundskolenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden och dess förvaltningar kartlagts. I rapporten beskrivs förvaltningsövergripande samverkan, stadsövergripande nätverk och samarbete kring undersökningar och större enkäter. Vidare har grundskoleförvaltningens centrala elevråd intervjuats om dess tankar kring sina kultur- och fritidsaktiviteter, samt samlat in tre föreningars perspektiv på vad som behöver förstärkas i samverkan för att fler barn ska få en aktiv fritid.

Under rubriken 2.3 "Identifierade mellanrum för stärkt samverkan" beskrivs en diskrepans mellan nuläge och önskat läge (vilket i rapporten benämns som mellanrum). Ett sådant mellanrum som beskrivs är situationer där ansträngd hushållsekonomi kan utgöra ett tydligt hinder för barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. Höga kostnader i form av medlemsavgifter eller utrustning och aktiviteter förlagda under föräldrars arbetstid bidrar till att barn vars föräldrar har bättre ekonomi och flexibla arbetstider har större möjligheter att delta.

I rapporten identifierats även flera organisatoriska mellanrum där det finns potential att stärka samverkan mellan fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden samt involvera fler aktörer i staden. Flera av dessa mellanrum framkommer även i förslaget till "Hållbarhetsrapport En fördjupad analys av unga Malmöbors fritid" (STK-2023-972) som är beslutsplanerad till kommunfullmäktige den 11 september 2025.

Några av de utmaningar som har identifierats i återrapporteringen är

- Kostnader kopplade till fritidsaktiviteter hindrar deltagande i ett aktivt fritidsliv.
- Målgrupper som av olika anledningar deltar i fritidsaktiviteter i lägre uträckning än andra (yngre barn, barn med funktionsnedsättningar och flickor).

- Brist på samverkan kring lokaler och anläggningsutveckling och brist på aktiviteter i närområdet och i nära anslutning till skolan.
- Låg kunskap mellan förvaltningar kring varandras utbud av fritidsaktiviteter och fritidsverksamheter.
- Separata analyser av underlag på respektive förvaltning skapar åtskilda bilder av behoven.

För att få med barn och ungas perspektiv har gruppintervjuer med elever i grundskoleförvaltningens centrala elevråd genomförts. Fjorton elever i årskurs 8 och 9 från nio grundskolor i olika delar av Malmö deltog. I gruppintervjuerna framkom att de flesta av de tillfrågade eleverna deltar eller har deltagit i någon fritidsaktivitet. Flera är medlemmar i en förening, några besöker fritidsgårdar eller bibliotek efter skoltid. Flera uppger att de skulle vilja ha tillgång till gym efter skoltid, vilket ligger i linje med den senaste Ung livsstils-undersökningen. Barriärer som beskrivs av eleverna är bland annat lång resväg, behov av att föräldrar skjutsar, platsbrist, långa kötider, dyra aktiviteter och att skolarbetet tar mycket tid i anspråk. Eleverna som bor längre från centrum önskar fler aktiviteter i sitt närområde eller att aktiviteter hålls på skolan de går på. Det framkommer önskemål om att skolorna i större utsträckning bör informera om vilka fritidsaktiviteter som finns i närområdet.

För att fånga civilsamhällets perspektiv på budgetuppdraget intervjuades tre föreningar: Bulltofta IF, Hela Malmö och Hemmaplans Sociala IF Lorensborg. Samtliga föreningar lyfter fram ekonomiska förutsättningar som den avgörande faktorn till att inte alla barn och unga har en aktiv fritid. Kostnader omfattar mer än bara medlems- eller kursavgifter. Även kostnader i form av kläder, utrustning, transport samt läger, extra dagar, utflykter eller andra aktiviteter tillkommer.

Ytterligare ett hinder som på olika sätt lyfts av samtliga föreningar är möjligheten till dialog och samarbete med skolor. God kontakt med skolor lyfts fram som en framgångsfaktor för att nå barnen i ett område, bygga relationer och på ett naturligt sätt integrera föreningslivet i barnens vardag.

Bristande föräldraengagemang och kortsiktighet i samarbete med staden är ytterligare hinder som lyfts av föreningarna.

I rapporten för återrapporteringen av budgetuppdraget lyfts hur samarbete på olika nivåer skapar framgångsfaktorer för att barn och unga ska ha tillgång till ett aktivt fritidsliv. Genom samverkan på övergripande och strategisk nivå tydliggörs styrning och planering av gemensamma satsningar där nämnderna utifrån sina respektive ansvarsområden och rådigheter bättre kan hantera och möta komplexa samhällsutmaningar. Genom samverkan mellan nämndernas verksamheter och med det

lokala civilsamhället fångas lokala behov och förutsättningar samtidigt som relationer och trygga sammanhang skapas för barn och unga och deras familjer.

Exempel på planerad samverkan som nämns i den gemensamma rapporten är:

- Framtagande av en process för gemensamma analyser av tillgängliga kunskapsunderlag. Arbetet föreslogs ta sitt avstamp i Ung livsstilsundersökningen som genomfördes 2025.
- Förstärkning av samverkan i det förvaltningsövergripande handläggargrupp för stöd och bidrag till idéburen sektor och undersöka stadens gemensamma bidragsgivning för att få en överblick över stöd till föreningar och dess påverkan på barn och ungas fritid.
- Nämnderna avser skriva tydligare planering och uppföljning av strategiska insatser utifrån kommunfullmäktigemålet "Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor" för att synliggöra gemensamma insatser.
- Nämnderna uppger att de avser initiera ett strategiskt samverkansforum mellan förvaltningarna för att skapa en helhetssyn i ovan nämnda insatser och processer med syfte att möjliggöra och optimera förutsättningar i befintlig samverkan samt öka tydlighet i pågående processer. Även funktionsstödsförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen föreslås ingå i forumet. Fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen föreslås vara sammankallade men varje förvaltning ansvarar för att adjungera olika funktioner utefter behov. Varje förvaltning ansvarar även för att skapa representation från civilsamhället utifrån specifikt grunduppdrag. Forumet föreslås kunna integreras i arbetet kring lokal utveckling framöver.

Remissinstansernas yttranden

Budgetuppdraget för 2024, att i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv gavs initialt till fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden. Dessa tre nämnder inkom med en gemensam rapport som svar på budgetuppdraget till kommunstyrelsen i april 2025.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden godkänner återrapporteringen av budgetuppdraget.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden godkänner återrapporteringen av budgetuppdraget med revidering att "allmänna samlingslokaler" ändras till "allmänna mötesplatser" under rubrik 1.2 Stadsövergripande utvecklingsprocesser och samverkan på s. 6.

Moderaterna (M) har inkommit med ett särskilt yttrande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden godkänner återrapporteringen av budgetuppdraget med revidering att ordet samlingslokaler på sidan 6 rapporten byts ut till mötesplatser så att meningen lyder följande: "Fritidsnämndens ram förstärks avseende jämlik fritid och för att stötta stadens allmänna mötesplatser".

Under beredningen beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott, att utan eget ställningstagande, skicka utredningsunderlaget på remiss till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt funktionsstödsnämnden, då dessa framstod som viktiga parter i rapporten, bland annat genom föreslaget att de bör ingå det strategiska samverkansforumet. I början av september 2025 skickades ärendet till de berörda nämnderna för yttrande och svaren inkom i december 2025.

Funktionsstödsnämnden

Funktionsstödsnämnden ser positivt på att funktionsstödsområdet finns med i de berörda nämndernas återrapportering för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv, och att det samarbete som redan pågår mellan de berörda nämnderna och funktionsstödsnämnden lyfts fram. Nämnden vill framhålla att det finns fler pågående samverkansprojekt som också syftar till att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv där även andra förvaltningar i Malmö stad och civilsamhället medverkar, vilka nämnden lyfte i sitt yttrande i april 2025 gällande "Hållbarhetsrapport - En fördjupad analys av unga Malmöbors fritid" (STK-2023-972-21).

Några exempel som anges är att:

- Funktionsstödsnämndens samverkar med parasportorganisationen FIFH Malmö i syfte att bidra till ökad självständighet och förbättrad hälsa för personer med funktionsnedsättning. Samverkar sker även tillsammans med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen samt Malmö Neptunigymnasium inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.
- Funktionsstödsnämnden fördelar varje år ekonomiskt stöd till lokala organisationer med verksamhet inom funktionsstödsområdet. Syftet är att stödja arbetet med att främja och komplettera kommunens insatser, bland annat för ett aktivt fritidsliv.
- ESF-projektet "Barn rätt till vila, lek och fritid" bygger på att arbetsmarknads- och socialförvaltningen samarbetar med föreningar som sedan håller i verksamhet för barnen på skolorna; i lokaler som tillhör skolan, närliggande fritidsgårdar eller i föreningarnas egna lokaler. Vilka föreningar som ingår i samarbetsprojektet bygger på löpande insamling av vad barnen själva vill ha för

aktiviteter. Funktionsstödsförvaltningen samverkar med arbetsmarknads- och socialförvaltningen för att nå förvaltningens målgrupp och föreningar inom funktionshinderområdet. I samarbetet medverkar även grundskoleförvaltningen, fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen.

Funktionsstödsnämnden är positiv till bildandet av ett strategiskt samverkansforum mellan stadens berörda förvaltningar, såsom förordas i rapporten. Nämnden menar att fler nämnder än de som framhålls i aktuell återrapportering bör ingå i föreslaget samverkansforum, exempelvis arbetsmarknads- och socialnämnden som är en central del i stadens arbete med barn och ungdomars och deras fritidsliv.

Nämnden instämmer i att samverkansforumet framåt bör integreras med befintliga forum såsom lokal utveckling, men ser även fördelar med att arbetet kopplas samman med det fortsatta arbetet med ”Hållbarhetsrapport – En fördjupad analys av unga Malmöbors fritid” (STK-2023-972).

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndens ungdomsråd har yttrat sig över förslagen utifrån sin erfarenhet av fritidsverksamhet i Malmö. Ungdomsrådets ledamöter anser att det är viktigt att de ekonomiska hindren inte är för höga och att det är enkelt att ta sig till aktiviteterna till exempel med kollektivtrafik. Ledamöterna pekar även på att det kan vara svårt att börja med en ny aktivitet under gymnasietiden om man inte har varit aktiv sedan grundskoletiden. Ungdomsrådet lyfter även att det är viktigt att arrangörerna tar hänsyn till ungdomarnas synpunkter gällande utbud och utformning av aktiviteter.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden framhåller att det i ”Hållbarhetsrapport – en fördjupad analys av unga Malmöbors fritid” (STK-2023-972) framkommer att det finns systematiska skillnader mellan ungdomar i deras deltagande i fritidsverksamhet individuellt och på gruppnivå, vilket tyder på att det krävs mer insatser för att förändra situationen. Nämnden ställer sig positiv till att det kommer att finnas större fokus på fritidsaktiviteter för ungdomar i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola och menar att det strategiska samverkansforumet som föreslås i rapporten för budgetuppdraget kommer att bidra till en naturlig samverkansyta mellan flera nämnder inklusive funktionsstödsnämnden, vilket skulle förbättra möjligheterna för en meningsfull fritid för elever i anpassad gymnasieskola. Genom deltagande i det strategiska samverkansforumet kommer nämnden bidra till kommunfullmäktigemålen om goda uppväxtvillkor för barn och unga, en mer jämlik stad och en stad fri från segregation.

Nämnden anser att det är viktigt att utöka gymnasieungdomars deltagande i fritidsaktiviteter och ställer sig därmed positiv till förslaget att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ingår i det strategiska samverkansforumet.

Moderaterna (M) har inkommit med ett särskilt yttrande.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret vill lyfta fram den positiva förflyttning som skett de senaste åren av samverkan på nämnds- och förvaltningsövergripande nivå. Samarbete i flera led är nödvändigt för att skapa goda förutsättningar för att uppnå det strategiska målet att fler barn och unga ska ha ett aktivt fritidsliv.

Stadskontoret ställer sig också bakom bedömningen att samverkan behöver vara långsiktig och att vissa effekter blir synliga först på längre sikt. Samtidigt vill stadskontoret poängtera att adekvat uppföljning även på kortare sikt kan indikera om staden rör sig i rätt riktning eller ej.

Trots det pågående samarbetet som finns mellan förvaltningarna visar de senaste analyserna på att barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter minskar. Det framgår i förslaget till ”Hållbarhetsrapport En fördjupad analys av unga Malmöbors fritid” (STK-2023-972), som godkändes av kommunfullmäktige den 11 september 2025.

Stadskontoret menar därför att en samverkansmodell inte behöver begränsas till de luckor eller glapp som uppstår i organisatoriska mellanrum. Även direkta hinder för målgruppen att ha ett aktivt fritidsliv anser stadskontoret med fördel hade kunnat inkluderas och lyftas i en samverkansmodell som syftar till att fler barn och unga ska ha ett aktivt fritidsliv. Exempel på direkta hinder är höga kostnader, långa avstånd till aktiviteten, bristande socialt stöd, osäkra områden och normer.

Det görs i dagsläget flera analyser av data på förvaltningsnivå. Stadskontoret ställer sig positiv till ambitionen att dela kunskap, stärka det förvaltningsövergripande arbetet och särskilt att rikta resurser för att nå effekt. För att få en önskad förflyttning är det nödvändigt att flera nämnder gemensamt ansvarar för implementering av de rekommendationer som framkommer i analyserna.

Stadskontoret anser att återrapporeringen av budgetuppdraget visar att det pågår ett aktivt arbete för att skapa en jämlik fritid för barn och unga. Det finns en rad pågående satsningar, såsom nytt allaktivitetshus och lokal utveckling (STK-2023-137) som samordnas av fritidsnämnden. Vidare har arbetet för en jämlik fritid för barn och unga ytterligare förstärkts med särskilda satsningar i budget 2025 och den nationella satsningen på ”Fritidskortet” som startade hösten 2025. Flera av dessa initiativ var inte på plats när rapporten för återrapporeringen av budgetuppdraget beslutades av fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden. Stadskontoret bedömer att det i nuläget är prioriterat att ge utrymme för genomförandet av beslutade satsningar samt vidareutveckling av befintligt arbete.

Stadskontoret ser positivt på ambitionen att det fortsatta arbetet för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv koordineras med andra relevanta processer. Det är dock viktigt att säkerställa att pågående processer och forum inte överskuggar behoven av den samverkan som uppges i budgetuppdraget. Exempelvis är målgruppen för arbetet med lokal utveckling alla Malmöbor och inte endast barn och unga. Stadskontoret ser det som angeläget att föreslagen utveckling av samverkan tydligt kopplar an till insatser i stort som leder till den önskade effekten att fler barn och unga har ett aktivt fritidsliv.

Stadskontoret ställer sig positivt till förslaget att nämnderna tydligare ämnar skriva fram planering och uppföljning av strategiska insatser för kommunfullmäktigemålet ”Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor” för att synliggöra gemensamma insatser. Utöver att endast synliggöra redan pågående eller planerade insatser ser stadskontoret det som önskvärt att det tydliggörs hur de organisatoriska mellanrummen och övriga hinder för ett aktivt fritidsliv ska adresseras. Inte minst relaterat till de synpunkter som framkommit från barn och unga samt från civilsamhället i den gemensamma rapporten.

Stadskontoret ser positivt på bildandet av ett samverkansforum och att de nämnder som rapporten och remissinstanserna föreslår ska ingå i denna. Dessa är arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, funktionsstödsnämnden, kulturnämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Även andra nämnder kan komma att bli aktuella längre fram. Ett sådant forum kan ge goda möjligheter till att gemensamt omhänderta de förslag som läggs fram i rapporten som adresserar de organisatoriska mellanrum som identifierats. Baserat på den delade kunskapen kan nämnderna rikta resurser samt gemensamt följa och utvärdera hur dessa satsningar leder till att fler barn och unga har ett aktivt fritidsliv. Stadskontoret uppmuntrar de initiala nämnderna; fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden, att bedriva det fortsatta arbetet inom samverkansmodellen i nära dialog med civilsamhället, i bred bemärkelse.

Då det under beredningen av ärendet framkommit att fler nämnder kan bli berörda i arbetet, framför allt i det strategiska samverkansforumet, anser stadskontoret att det är upp till arbetsgruppen att besluta vilka ytterligare nämnder som bör beaktas i det fortsatta samarbetet. Rapporten föreslår att fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen är sammankallande och att de ansvarar för ordförandeskapet i samverkansforumet. Stadskontoret instämmer i att fritidsnämnden och kulturnämnden och dess respektive förvaltningar ansvarar för samverkansforumet och bjuder in relevanta samarbetsparter.

I samband med kommunfullmäktiges godkännande av hållbarhetsrapporten den 11 september 2025 gavs fritidsnämnden, kulturnämnden, funktionsstödsnämnden, grundskolenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att återkomma med konkreta förslag på åtgärder för att lösa de brister som ”Hållbarhetsrapport – en fördjupad analys av unga Malmöbors fritid” (STK-2023-972) synliggör senast juni 2026. Stadskontoret är positivt till att arbetet som beskrivs i rapporten för budgetuppdraget ingår i förslagen på åtgärder som rapporteras till kommunfullmäktige i enlighet med beslutet. Stadskontoret vill dock understryka skillnaden i rapportering av förslag på åtgärder och det långsiktiga arbetet i enlighet med budgetuppdraget med syftet att nå det strategiska målet att fler barn och unga ska ha ett aktivt fritidsliv.

Stadskontoret föreslår att kommunfullmäktige godkänner återrapporeringen av budgetuppdraget samt ger fritidsnämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden tillsammans med berörda nämnder i uppdrag att fortsätta arbetet med att fler barn och unga ska ha ett aktivt fritidsliv i enlighet med vad som anförs i ärendet.

Ansvariga

Martin Ljungberg Nämndsekreterare
Ana Maria Deliv Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör